

Loodvervangers

Historisch gebruik

Via deze rubriek wensen wij u als fervente hengelaar te informeren over de huidige problematiek en actualiteit rondom het gebruik van lood. Het is namelijk een zogenaamd 'zwaar metaal' met een giftige invloed op mens, dier en milieu. De negatieve effecten op mens en dier kunnen hele lange tijd onopgemerkt blijven om vervolgens jaren later tot uiting komen (cfr. Migratieproblematiek van de paling). Langdurige blootstelling aan lood kan leiden tot onomkeerbare schade aan de hersenen met dementie tot gevolg.

Het is dus niet zonder reden dat reeds enkele decennia geleden het gebruik ervan zo vaak als mogelijk werd gebannen. Lood vond velerlei toepassingen in ons dagelijkse leven omdat het een heel gemakkelijk verwerkbaar metaal is en gemakkelijk vindbaar. Ga zelf maar eens na hoeveel woorden of spreekwoorden je kent die de term "lood" bevatten...

Een code voor loodgebruik...?

Enige jaren terug werd het gebruik van lood reeds verboden in de jacht, benzine, verf,... De huidige 'loodhagels' in jachtpatronen bestaan nu uit staal, bismuth of andere metaallegeringen om de impact op het milieu zo veel mogelijk te beperken. Voor het gebruik van lood in de sportvisserij werd door het ANB (Agentschap voor Natuur en Bosonderzoek) een loodcode opgesteld.

Deze code is raadpleegbaar in het

"Reglement Openbare Visserij 2019" op pagina 15.

www.natuurenbos.be/sites/default/files/inserted-files/reglement_openbare_visserij_2019.pdf

Daarnaast zal ook op de nieuwe visverloven voor 2019 een loodcode opgenomen worden.

Het is niet de bedoeling om het gebruik van lood in de hengelsport op korte termijn te verbannen. Het is een streven naar een hogere bewustwording van iedereen die het gebruikt, even stilstaan bij de schadelijke gevolgen ervan op onszelf en het milieu. Via het aanreiken van voldoende informatie over loodalternatieven hopen we alvast wel het gebruik van het klassieke vislood in al zijn vormen zo veel mogelijk te verminderen.

Loodvervangers in de hengelsport

Sportvisserij Vlaanderen schaaft zich achter deze filosofie en werkt op verschillende fronten samen met verschillende overheidsinstanties om het gebruik van loodalternatieven in onze geliefde hobby uit te testen en te beoordelen.

Vanaf heden zal je dan ook in elke editie van Hengelsport een vaste bijdrage vinden over dit dossier. Alle disciplines binnen de hengelsport komen aan bod. Voor meer informatie en vragen rondom het gebruik van lood of loodvervangers kan U steeds bij ons terecht via: info@sportvisserijvlaanderen.be of raadpleeg onze rubriek "Loodalternatieven" via: www.sportvisserijvlaanderen.be/loodalternatieven/

CODE LOODGEBRUIK

Lood is een giftig metaal en hoort niet thuis in ons leefmilieu. Lood is schadelijk voor de gezondheid van mens en dier. De overheid roept alle vissers op om zoveel mogelijk gebruik te maken van loodalternatieven. Meer weten over loodalternatieven, praktische tips en informatie voor hengelaars: www.sportvisserijvlaanderen.be/loodalternatieven

Loodalternatieven in de karpervisserij

■ Tekst & foto's door Jeffrey Bobbaers

Verschillende vormen en materialen onder de loodvervangers.

Lood, een onmisbaar metaal in onze tacklebox, maar voor hoelang nog? Lood is zo geschikt als werpgewicht doordat het een hoog soortelijk gewicht heeft, vrij goedkoop is en

De werpgewichten worden vervangen door alternatieven van: 1. Rubig Steelangler (staal), 2. Modified Materials (compostiet, gietijzer en mineralen) en 3. Pallatrax (stenen/keien). Graag had ik de Ufo-Sinkers getest maar deze zijn op het moment zeer moeilijk te krijgen!

heel gemakkelijk te bewerken. Lood is door de eeuwen heen ook vaak gebruikt door niet vissers. Als smeermiddel in benzine, als een bestanddeel van verf, als buizen voor de waterleiding...

Al deze toepassingen zijn met de tijd verboden omdat er toch gevaren aan het gebruik van lood verbonden zijn. Het kan je verstand nogal beschadigen, bloedarmoede in de hand werken en nog veel meer nare dingen. De val van het ooit zo grote Romeinse rijk werd zelfs toegeschreven aan hun veelvuldig gebruik van lood in wijn en andere voedingsmiddelen. Je moet je dus geen illusies maken, we moeten ermee stoppen of we nu willen of niet. De overheden zijn wakker geschoten en het einde van lood in de visserij is in zicht.

De opvolger van lood zou het best een gelijk soortelijk gewicht hebben. Hier kijken we even in de tabel van Mendeljev naar de buurelementen van lood (Pb). Gelijkaardige metalen leveren achter niet de gewenste oplossingen. Ofwel zijn ze gewoonweg te duur of nog meer toxisch voor het milieu. We vinden als eerste bismuth, een niet giftig metaal maar wel een giftig prijskaartje van €200/kg. Kwik is al helemaal uitgesloten want heel erg toxisch en bovendien vloeibaar. Goud dan maar? De overige elementen zijn radioactieve elementen... Op wolfram na (tungsten) is dit werkelijk een doodlopend straatje.

Inleveren op het soortelijk gewicht is de enige optie!

We gaan met andere woorden inleveren aan soortelijk gewicht, daar komen we niet om heen. Maar welke alternatieven hebben we dan wel.

Hieronder volgen enkele mogelijkheden: Glas (vrij zwaar maar fragiel), stenen (goedkoop maar door hun vorm soms lastig in gebruik), loodvervangers van staal (niet zo goedkoop daar staal moeilijk te bewerken is) en loodvervangers uit beton.

In situaties waarin ik verwacht mijn lood te verliezen gebruik ik al heel lang een zelf geknutseld of gekocht alternatief zoals steen, te bevestigen met een stuk binnenband of ik maak gebruik van dikke moeren (M32). Ik heb het er moeilijk mee om bewust lood achter te laten in het milieu maar door gemakzucht kan ik wel vrede nemen met het occasionele verlies van een loodje.

De gemakzucht even opzij

De mens is een wezen dat slecht omgaat met verandering, we verzetten ons, klagen en laten liefst alles zoals we gewoon zijn. Ikzelf ben zeker zo iemand maar ben toch getriggerd om eens enkele verkrijgbare alternatieven aan de tand te voelen. Ik bestel bij drie fabrikanten een reeks alternatieven en de vistas en tacklebox worden ineens loodvrij gemaakt. Loodhagel is al jaren omgevoerd voor tungsten, in een kneedbaar alternatief, zo handig dat iedere karpervisser deze wel in zijn arsenaal heeft zitten.

In deze tijd van het jaar vis ik vrij veel en meestal op een vrij snel stromend stuk water, mijn testterrein staat vast. Ik weet dat ik hier met lood van 110 tot 130 gram mijn lijnen stevig op de bodem kan verankeren. Iets lichter en de stroming zorgt ervoor dat je lood continue verplaatst zal worden met slapeloze nachten tot gevolg. De gewichten van

Extra flavour op je loodvervanger... Bijkomend handigheidje is dat je tevens ook dips of spray's kan aanbrengen op de poreuze stenen, zo heb je een grotere geurwolk rondom je haakaas...

Rubig Steelangler en van Modified Materials in de klasse 120 tot 140 gram voldoen eigenlijk perfect. Voor de stenen variant moet ik enkele gewichtsklassen hoger schakelen en eindig ik met een ferme brok aan mijn hengel. In bijgevoegde foto zie je het lood dat ik vroeger gebruikte en de alternatieven die hetzelfde resultaat bekomen.

Nadat ik de gewichten, die niet voldoen, eruit gesorteerd heb merk ik eigenlijk totaal niets meer van het loodvrije gebeuren. Mijn lijn blijft goed liggen tenzij er een dik pluk wier in blijft hangen. De vangsten zijn natuurlijk hetzelfde maar wat voor mij het belangrijkste is, is dat de inhaking even goed is. Mijn angst voor lossers blijkt volledig ongegrond daar ik op de hele vissessie geen enkele vis verspeel. Over de duurzaamheid van de gebruikte alternatieven kan ik nu nog niets zeggen maar allen lijken me meer dan stevig. De gewichten van Rubig intrigeren me wel door hun perfecte afwerking. Alleen is het even wennen aan de

wartel die minder kan bewegen dan ik gewoon ben. Het piramidegewicht van Modified Materials gebruik ik op een helicopter-rig en bij het testen blijkt dat dit zich veel steviger vastzet in de bodem dan normaal gevormde varianten.

De prijzen van deze alternatieven variëren nogal: stenen kosten gemiddeld €1,70, staal van Rubig gaat gemiddeld €2,60 en voor composiet mag je al snel rekenen op een €3,50 tot €4,00. Voor lood zit je in deze gewichtsklasse ook aan een €2,50 als je dit gaat kopen in de hengelsportzaak.

Draag nu al jouw 'steentje' bij aan de natuur...

Op dit moment bestaat er voor alle gewichten een alternatief. De kleine gewichten zijn al jaren vervangen door tungsten. De zwaardere kunnen zeker vervangen worden door staal of composiet. Een verbod op het gebruik van lood zou, mocht dat er ooit van komen, zeker wat onrust teweeg gaan brengen maar persoon-

Ook het soortelijk gewicht van hun mineralen is indrukwekkend. Die donkere klompjes zijn echt zwaar! Bij de stenen leek me de bevestiging van de wartel niet erg stevig. Een stevige ruk met een tang op de wartel sprak dit echter snel tegen.

lijk maak ik me er geen zorgen om. Ik zal nog wel verder vissen met mijn lood maar bijkopen doe ik niet meer. Wel hoop ik dat deze alternatieven snel en op grote schaal hun weg vinden naar de winkel, zodat ze sneller gekocht worden. Nu moet je online gaan zoeken in plaats van even binnen te springen in de hengelsportzaak. Een toename in verkoop van deze alternatieven zal de huidige en hogere prijs ook wel doen zakken. Wat me wel opviel is dat geen enkele van de grote merken een dergelijk alternatief standaard in haar assortiment heeft. Waarschijnlijk zal dit maar komen bij een effectief verbod op lood. Ik ben er echter van overtuigd dat als de grote merken ook op de loodvrije kar springen, de overstap vlot en naadloos kan gebeuren. Als afsluiter wil ik dit nog kwijt: In plaats van je er zorgen over te maken kun je best nu al eens de alternatieven testen. Je zal snel merken dat de loodvrije varianten zeker zo goed zijn om mee te vissen. Voor het milieu, waar we allen zo graag in vertoeven, zal het zeker een grote stap voorruit zijn.